

Velký příběh

1. čtení: Žalm 25:1-9

Hlavní čtení: Filipským 2:1-13

NÁROČNÉ ČTENÍ

Milí bratři, milé sestry,

od některých křesťanů občas zaslechnu povzdech nad dopisy apoštola Pavla. *Jsou těžké. Vůbec jim nerozumím. Ztrácím se v tom, co Pavel píše. A když se zeptám: Proč? Občas dostanu odpověď: Nejsou to příběhy. Příběhy, třeba ty o Pánu Ježíši, se čtou mnohem snadněji.* S tou první námitkou musím souhlasit: Čist texty apoštola Pavla je opravdu vyšší dívčí. I teologicky vzdělaným lidem tento apoštol pohanů dokáže zamotat hlavu. Vždyť o tom se píše už v 2. listu Petrově:

- *A vezte, že ve své trpělivosti vám Pán poskytuje čas ke spáse, jak vám napsal i náš milý bratr Pavel podle moudrosti, která mu byla dána. Mluvil tak o tom ve všech svých listech. Některá místa jsou v nich těžko srozumitelná a neucení a neutvrzení lidé je překrucují, jako i ostatní Písmo, k vlastní záhubě. (2Pt 3:15-16)*

Ale že by Pavlovy listy neobsahovaly příběhy? Tak tomu jistě není. Nacházíme v nich mnoho kratších či delších příběhů. Pavel přece vypráví o svých spolupracovnících, o svých protivnících, o sborech, které založil... Na mnoha místech popisuje svůj vlastní životní příběh. A co je nejdůležitější: V Pavlových epištolách se často v hutné podobě připomíná ten nejvýznamnější příběh ze všech. Příběh všech příběhů. Vyprávění o našem Spasiteli, Pánu Ježíši Kristu. Zatímco evangelisté museli popsat veliké svitky papyru, aby vyložili celý příběh Ježíše Krista, Pavlovi na to stačilo několik tahů perem. Pár slov. Pár vět. A právě dnešní oddíl z listu Filipským patří mezi ta známější převyprávění příběhu Ježíše Krista, našeho Pána.

PŘÍBĚH JEŽÍŠE KRISTA

Apoštol Pavel nám zde překládá zpěv rané církve. Je to chvála. Hymnus. Píseň či báseň oslavující Ježíše Krista. Apoštol Pavel sám ji nesložil. On se ji v nějakém křesťanském společenství naučil a přijal ji za své vyznání víry. Ta píseň má dvě části. První část pojednává o Pánu Ježíši, který sestupuje mezi nás, do našeho světa. Druhá část vypráví o Bohu, který Ježíše Krista vyvýšil. Zaměřme se tedy nejdřív na tu první část o Kristově dobrovolném ponížení:

- *6 Způsobem bytí byl roven Bohu, a přece na své rovnosti nelpěl, 7 nýbrž sám sebe zmařil, vzal na sebe způsob služebníka, stal se jedním z lidí. A v podobě člověka 8 se ponižil, v poslušnosti podstoupil i smrt, a to smrt na kříži.*

Tento oddíl se velice dobře hodí k vánočním, ale ještě lépe k velikonočním svátkům. Vypráví totiž o tom, že Ježíš byl roven Bohu, než se stal člověkem. Měl stejnou podstatu s Otcem. Byl stejný jako Bůh. Vlastně vždycky byl Bohem. Proto my křesťané mluvíme o věčném a nestvořeném Bohu Synu.

Ovšem nemůžeme o něm říct, že by byl neměnný. To, co jím hýbalo, byla láska k nám lidem. Láska k celému stvoření. On se rozhodl stát člověkem a jedním z nás, protože nás miloval. Toto je příběh Boží nevyčerpatelné lásky, bratři a sestry. Bůh nelpěl na tom, že je Bohem – a stal se člověkem.

Tak věčný Boží Syn v určitém okamžiku *vyprázdnil sebe sama*, jak doslovně říká Pavlův text, a stal se člověkem se vším, co to obnáší. Tedy kromě hříchu, jak vyznáváme. Umíme si to vůbec představit? Umíme docenit toto vyprázdnění a zmar, že se Bůh stane člověkem? K čemu bychom tuto cestu lásky mohli přirovnat? Snad k tomu, že se my občas slitujeme nad trpícími lidmi? Nebo snad k tomu, že občas finančně přispějeme na potřebné, nebo někomu zcela konkrétně pomůžeme? Taková přirovnání selhávají. Když druhým pomáháme, zůstáváme přece dál sami sebou. Věčný Boží Syn se však kvůli nám stal člověkem a přišel do našeho světa v Ježíši z Nazaretu.

A to byla jen první část Božího dramatického sestupu. Jakoby Bůh sám říkal: *Stát se člověkem, to je ještě málo. Ježíš vzal na sebe způsob služebníka. Sloužil Bohu. A sloužil lidem. A sloužil Bohu a lidem až do krajnosti. Sebe sama nakonec úplně zmařil. Dal všanc svůj vlastní život, jen aby nás posunul směrem k Bohu. Aby nás k Bohu přiblížil. Aby nás s Bohem sblížil jednou provždy. Dvakrát se tedy na své cestě ponižil až do krajnosti: Z Boha se stal člověk. Z člověka se stal trpící služebník.*

Hospodin ho však ve spárech smrti nechal jen krátký čas. Tři dny. Třetího dne po jeho ukřižování povolal Ježíše do nového života. Vytáhl jej z hrobu. Vzkřísil jej z mrtvých. A propůjčil mu autoritu nad celým stvořením. O tom slyšíme z té druhé poloviny Pavlovy písně:

- *9 Proto ho Bůh vyvýšil nade vše a dal mu jméno nad každé jméno, 10 aby se před jménem Ježíšovým sklonilo každé koleno – na nebi, na zemi i pod zemí – 11 a k slávě Boha Otce každý jazyk aby vyznával: Ježíš Kristus jest Pán.*

Ježíš dostal jméno nad každé jméno: Titul *Pán*. Postaru: *Hospodin*. Bůh tedy Ježíše přijal do své slávy jako obětovaného a vzkříšeného Božího Syna. Jako svého Syna, jehož jméno budou jednou vyznávat úplně všichni. Jako svého Syna, kterému se nakonec každý pokloní.

PŘÍBĚH HOSPODINA

A teď, bratři a sestry: Tento příběh o Pánu Ježíši, který se stal naším služebníkem, sklonil se k nám a zmařil sebe sama kvůli nám, je vyvrcholením všeho, co Bůh dělal už dávno, předávně.

Zamysleme se. Kdyby se nás někdo zeptal: *Proč vlastně Ježíš trpěl na kříži?* Možná bychom odpověděli: *Protože to Bůh chtěl. Protože si to Hospodin přál.* Ale to není úplně správná odpověď. Tak tedy ještě jednou: *Proč Pán Ježíš Kristus trpěl na Golgotě?* Protože šel ve stopách Hospodina. Bůh se přece ke svému stvoření milosrdně skláněl odjakživa. Skláněl se k lidem a mluvil s nimi, často jako rovný s rovnými. Vzpomeňme třeba případ Abrahama, který naléhá na Hospodina, aby ušetřil obyvatele Sodomy a Gomory. (Gn 18) Nebo Mojžíše, který se na hoře Sínaj hádá s Bohem o to, zda má zahynout celý hříšný Izrael. Po této srdcervoucí debatě Hospodin dokonce lituje, že chtěl Izraelce zahubit. A dá na Mojžíše. (Ex 32:14 - *Bible kralická!*) Copak to není sestup svatého Boha do našeho prostředí? Copak toto není částečné vyprázdnění jeho božství?

Bůh se také nevzdaluje od svého lidu ani na krok, když Izraelci prochází pouští. Oblakový sloup ve dne, ohnivý sloup v noci. (Ex 14:19) Hospodin se s lidmi přátelí ve stanu setkávání, později pak v Chrámu skrze své anděly. Mluví k nim ve viděních, ve snech, dává jim svá slova do úst. Proměňuje téměř neznatelně také jejich rozumování a mudrování, jak to slyšíme třeba z knihy Přísloví. Z lásky k nám ustojí i stížnosti vůči své osobě a svému dílu. A že těch, kteří si na Hospodina stěžují, je ve Starém zákoně početně: Mojžíš, Gedeón, Jób, David, Jeremjáš – abychom zmínili alespoň ty nejznámější.

Dokonce nás má tak rád, že netrvá na svém slově za každou cenu. Adama varoval dopředu: *Na to vem jed, že zemřeš, jestli si kousneš do zakázaného ovoce.* (Gn 3) A ejhle! Adam si kousl a nezemřel! A co se jen proroci nakázali o přicházejícím Božím hněvu, o blížícím se Hospodinově soudu, který ovšem stále nepřicházel. A když nakonec Bůh nechal odvést judské neposlušníky do Babylónu, stejně se nevydržel hněvat dlouho. Tím vším Bůh riskoval, že si ho lidé nebudou vážit. Držet slovo se přece musí, no ne? A na hrubý pytel hrubá záplata. Jenže Bůh to riskl. On totiž nemůže jinak. On nás lidi bezmezně miluje. Takové brýle si nasadme, bratři a sestry, když pročitáme stránky Starého zákona! Zaměřme se na to, jak Hospodin různými způsoby měnil své plány, skláněl se k lidem, odpouštěl a mařil sebe sama. Jak z lásky k nám byl ochoten zapomínat na svou slávu a na svou svatost.

A právě toto Boží laskavé maření sebe sama se v plnosti projevilo v příběhu Pána Ježíše Krista. Jak Pavel říká: Ježíš se stal služebníkem Boha. Aby ne! Vždyť on přivedl k dokonalosti to, co Bůh činil od stvoření světa.

A my toto Boží jednání nevidíme jen v těch starých příbězích. My to také zakoušíme. Sami na sobě. Tady a teď. Věříme, že v Kristu s námi Bůh nakládá nejvyšš milosrdně. Každý den se obnovuje jeho veliké milosrdenství vůči nám. Sklání se k nám svým Duchem. Promlouvá k nám svým slovem. Pomáhá nám, potěšuje a povzbuzuje nás – ať jsme, kde jsme. A jednou, vypráví apoštol, jednou Kristus přijde. A každé koleno se před ním skloní. A každý jazyk vyzná, že on je Pán.

Bratři a sestry, my jsme zvyklí o této slavné budoucnosti mluvit jako o době velikého a posledního soudu. Ale až Kristus přijde mezi nás, to bude především okamžik záchrany. Až se k nám všem podruhé skloní, až znovu přijde do našeho světa, pak začneme žít prosti hříchu, smrti a všeho zla. V tu chvíli už o něm nikdo pochybovat nebude. Nikdo se mu nebude vysmívat. Nikdo ho nebude ignorovat. Všichni se před ním skloní. Všichni vyznají, že on je Bůh. A vůbec neuvažujme nad tím, zda se mu lidé pokloní rádi, nebo neradi. Zda jej nakonec budou uznávat svobodně, či z donucení. Hýčkejme v sobě naději, že jej všichni přijmeme svobodně, s vděčností a rádi.

PŘÍBĚH NÁS VŠECH

Ale co teď s tím vším, bratři a sestry? Apoštol Pavel nás povzbuzuje, abychom příběh Pána Ježíše, toho pokorného služebníka, vzali za svůj. Abychom jeho příběh rozvíjeli dál. Jak to vlastně Pavel říká?

- *1 Je-li možno povzbudit v Kristu, je-li možno posílit láskou, je-li jaké společenství Ducha, je-li jaký soucit a slitování: 2 dovršte mou radost a buďte stejné mysli, mějte stejnou lásku, buďte jedné duše, jednoho smýšlení, 3 v ničem se nedejte ovládat ctižádostí ani ješitností, nýbrž v pokoře pokládejte jeden druhého za přednějšího než sebe; 4 každý ať má na mysli to, co slouží druhým, ne jen jemu. 5 Nechť je mezi vámi takové smýšlení jako v Kristu Ježíši:*

Tedy: Neprosazujte sami sebe. Nebuďte otroky svého ega. Služte druhým lidem. Berte na sebe navzájem ohledy. Pomáhejte si. Myslete jeden na druhého. Že je to vysoká laťka? Ano, to tedy je! Ale apoštol Pavel si ani na moment nechce připustit, že bychom to nezvládli. Jistě, všichni v tom selháváme. Ale na druhou stranu: Všichni čas od času žijeme ve vzájemné lásce, mírnosti a pokoře, tím si je apoštol jistý. Je to dobré! A bude to ještě lepší. Bůh sám, který je nám nejlepším příkladem lásky a pokory, nás v tom totiž bude posilovat.

- *12 A tak, moji milí, jako jste vždycky byli poslušní, s bázni a chvěním uvádějte ve skutek své spasení. 13 Neboť je to Bůh, který ve vás působí, že chcete i činíte, co se mu líbí.*

Jistě, někdy propadáme úzkosti a beznaději, že s církví Kristovou je to všechno na levačku. Že to s ní jde z kopce. Lidé se mezi sebou hádají, nerozumí si, prosazují sami sebe na úkor druhých. Nepomáhají si, nejsou si navzájem oporou. A když se zaměříme na vlastní nitro, no hrůza pohledět!

Ale pravdou často není to, co vidíme na vlastní oči. Pravdou je Boží slovo. A to dnes říká: *Vy všichni vyzařujete lásku Ježíše Krista. Vy přinášíte Kristovu pokoru do světa kolem vás. A Bůh sám vám v tom pomáhá.*

Modleme se: *Pane Ježíši Kriste, odpusť nám, když zatemňujeme tvou lásku. Stává se nám to totiž dnes a denně. Pomoz nám, aby v našich sborech a v našich rodinách panovalo laskavé a milosrdné ovzduší. A dej, abychom právě tímto tvým životním stylem ukazovali druhým lidem cestu k tobě. Amen.*